

Liikenne- ja viestintäministeriö

1/2

Viite:

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 12.7.2018 LVM/1263/03/2018

Asia:

Valtioneuvoston asetus kansallisen uutistoimiston tukemisesta

Asetusluonnoksen mukaan siinä tarkoitettu valtionavustus olisi mahdollista myöntää kansalliselle uutistoimistolle. Kansallisen uutistoimiston määritelmän ja luonnoksen kielellisen muotoilun perusteella valtionavustus olisi mahdollista myöntää vain yhdelle toimijalle. Valtionavustus olisi Euroopan unionin lainsäädännössä tarkoitettua valtiontukea. Taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain 3 §:n mukaan valtiontuen kilpailua vääristävien vaikutusten tulee olla mahdollisimman vähäiset. Lisäksi valtionavustuslain 7 §:n mukaan valtionavustuksen myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, että myöntämisen ei arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoita vääristäviä vaikutuksia. Asetusluonnoksen mukainen yhdelle toimijalle suunnattu valtionavustus vaikuttaa siten ongelmalliselta avustuksen kilpailuvaikutuksia koskevien säännösten näkökulmasta. Asetuksen jatkovalmistelussa tulisikin harkita asetuksen muotoilua niin, että valtionavustus voitaisiin lähtökohteisesti myöntää kaikille myöntämisen edellytykset täyttävälle hakijoille. Vaihtoehtoisesti tulisi vielä tarkentaa edellytyksiä, joiden tulee täytyä ennen valtionavustuksen myöntämistä ja julkisen palveluvelvoitteen asettamista.

Asetusluonnoksen 7 §:ssä ehdotettu julkinen palveluvelvoite on sisällöltään hyvin yleinen. Velvoitteesta olisi perusteltua säätää täsmällisemmin. Lisäksi 7 ja 9 §:stä olisi tarpeen ilmetä konkreettisemmin avustettavan toiminnan hyväksyttävät kustannukset, erityisesti nettokustannuksia koskevat periaatteet.

Sanomalehdistön tuesta annetun valtioneuvoston asetuksen nojalla voidaan myöntää valtionavustusta muun muassa ruotsinkielistä uutispalvelua tuottaville yhteisöille. Valtioneuvosto on viimeksi 7.9.2017 myöntänyt tällaisen valtionavustuksen Nyhetsbyrån FNB Ab:lle. Kansallisen uutistoimiston tukemista valmisteltaessa olisi sen vuoksi tarpeen selvittää uutistoimistolle myönnettävän valtionavustuksen suhde sanomalehdistön tukena myönnettäviin valtionavustuksiin.

Asetusluonnosta koskevassa muistiossa todetaan, että valtionavustuksen ehtona olevasta julkisesta palveluvelvoitteesta tulee säätää valtioneuvoston asetuksen tasolla (s. 3 ja 7). Perusteluna viitataan apulaisoikeuskanslerin 15.8.2017 antamaan lausuntoon, joka koski toista valtionavustusta (OKV/53/20/2017). Apulaisoikeuskansleri totesi tuolloin, että valtionavustuslain 8 §:n nojalla voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää muun muassa avustuksen ehdoista. Apulaisoikeuskanslerin lausunnon viesti oli, että julkista palveluvelvoitetta ei voida asettaa ministeriön hallintopäätöksellä, ja että valtionavustuslain 8 §:n mukaisella asetuksella voidaan säätää julkisesta palveluvelvoitteesta, jos se muotoillaan valtionavustuksen ehdoksi. Tässä tapauksessa muistiossa olisi asianmukaisempaa lausunnon sijasta viitata valtionavustuslain 8 §:n säännöksiin. Muistiossa myös todetaan, että asetus annettaisiin valtionavustuslain ja valtion talousarviosta annetun lain 7 c §:n nojalla. Asetusluonnoksen johtolauseessa oleva valtionavustuslain 8 § on kuitenkin oikea ja riittävä asetuksenantovaltuus.

Oikeuskansleri

Tuomas Pöysti

Esittelijäneuvos,
osastopäällikkö

Maija Salo